

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

LI. Quid sit Fides iustificans?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

QVÆSTIO L.

Quid in genere tenendum de Dispositionibus ad iustificationem?

LVTHERANI & CALVINIANI iuxta contendunt, hominem simpliciter à Deo agi: & agere nihil: quin cogiac necessitari. Vide supra *quest.* 47.

2. LVTHERANI requirunt fidem actualem in infantibus ad iustificationem. Vide *Luthero-calv.* p. 3. q. 24.

3. Lutherani ante iustificationem requirunt, plerique Fidem vt instrumentum, non vt dispositionem; alij Terrores, alij nouæ propositum vitæ. Patebit infra.

AUTOR, I. Carentibus vsa rationis necessaria non est propria dispositio; sufficit aliena. Quia infantes solum aliena volûtate sunt auersi à Deo: Nec vrget præceptum eos, vt in capaces præcepti. Illud *Mar. vlt. baptizantes docete.* &c. de adultis dicitur.

II. Adultus ratione vtens eget propria dispositione vt iustificetur à peccatis. *Trid. sess. 6. c. 5. can. 9.* Hinc orat Ecclesia pro conuersione peccatorû. *1. Reg. 7. Præparate corda vestra Domino. Prou. 16. Hominis est præparare animam. Mat. 3. Parate viam Domini.*

III. Præparatio idonea est ex gratia præueniente, cum qua concurrat homo Actiuè; non passiuè. *Ezech. 18. Facite vobis cor nouum. Mat. 7. Facite arborem bonam. Mat. 3. Agite pœnitentiam.*

IV. Dispositionum principalior autor est Deus, vt causa mouens lib. arbitrium. Sunt autem Actus VII. quæ disponuntur adulti: Fides, Timor, Spes, Dilectio, Pœnitentia, Propositum Sacramenti suscipiendi, vitæ

nouæ, & obseruandi præcepta. *Trid. sess. 6. c. 6.* Quos implicite habere sat est; explicite singulos elicere nil opus. Nemo autem infallibiliter cognoscere potest sufficientiam dispositionis suæ. *Trid. sess. 6. c. 9.* Quia nemo certo scire valet se esse in gratia; aut dicere, *Mundum est cor meum.*

V. Per dictas dispositiones nemo meretur gratiam iustificationis: Contrarium nobis affingit Kemnit, *Trid. sess. 6. c. 8.*

Porro de DISPOSITIONIBVS in specie.

QVÆSTIO LI.

Quid sit Fides iustificans?

LVTHERO-CALVINISTÆ Triipisti, tres fides distinguunt; Historicam, *Hebr. 11. Miraculorum, 1. Cor. 13. & Promissionum. Mar. vlt. Saluus erit.* Et hanc *Generalem*, qua promissam omnibus credimus salutem. *Specialem*, qua sibi quisque promissionem Dei applicans credit; seu potius Fidei dimissa sibi propter Christum esse peccata, ex specialimisericordia. Hanc Fidem Melanchthon *profat. in tommum 2. Lutheri*, eum accepisse tradit ab Cofratre sui Ordinis, citante S. Bernardum.

LVTHERVS in *Dom. 2. Quadrag. Fides est corra diuina bonitatis & gratie, per Verbum Dei cognita ac manifesta Fiducia*, scilicet *Specialis*; ait *Assert. art. 1. & 15. Sic & Melanch. in Locis, tit. Fides, Opera.* Item *Electores Theologi in Colloq. Altemburg. fol. 3.*

CALVINVS *Inst. 3. c. 2. §. 7. Fides est diuina ergo nos beneuolentia firma certa que COGNITIO, qua gratuita in Christo promissionis veritate fundata per Sp. Sanctum; & Reuelatur mentibus nostris, & cordibus Obsignatur.* Vbi obiectum fidei statuit *Misericordiam solam*; & Fidem de hac esse *Notitiam*, Obsignatam verò notitiam esse *Fiduciam*: Nam ibidem §. 8. ait *Assensionem fidei potius esse cordis & affectus, quam cerebri & intellectus.*

SVADENT Fiduciam istis, *1. Hebr. 11. Fides*

est sperandarum substantiarum. ἡ πίστις id est, expectatio. Iuxta Plal. 38. *Quæ est expectatio mea: nonne tu Dominus? Et substantia mea apud te est.* Sic Heb. 3. *Quæ domus sumus nos, si Fiduciam & gloriam spei vsque in finem firmam retinuerimus.* Et infra: *Participes enim Christi effecti sumus: Sitamen initium substantia eius vsque in finem firmum retineamus.*

2. Rom. 4. *Abraham iustificatus est ex Fide, id est, Fiducia misericordiae: Nam contra spem in spem credidit. Et Non hesitavit dissidentia.* Sic Mar. 11. *Quicquid orantes petitis, credite, quia accipietis, & fiet vobis; id est, confidite.* Sic Iac. 1. *Postulet autem in fide nihil hesitans.* 2. Par. 20. *Credite in Domino Deo vestro, & securi eritis. id est, confidite.*

3. Reprehensa Apostolorum timiditas refertur in defectum fidei; vt Mat. 6. *Quanto magis vos modica fidei?* Mar. 8. *Quid timidi estis modica fidei?* Mat. 14. *Modica fidei quare dubitasti?* Mat. 16. *Quid cogitatis modica fidei?* At Timor opponitur Fiduciae. Hebr. 11. 1. *Pet. 5. Eph. 6.*

4. Rom. 4. *Ideo ex fide vt secundum gratiam firma sit promissio: ergo Fides est Fiducia: Vnde 1. Ioan. 5. Qui non credit, mendacem facit eum.*

5. Fides historica S. Scripturæ non iustificat: quia auget pauores & desperationem: Nec ea de minis & iudicio, eadem obcautam: Nec ea de præceptis, quia auget desperationem, vt de impossibilibus obseruatu: Nec ea de Generalibus promissionibus: quia hæ non afferunt quietem animæ nisi in Speciali applicentur. Ergo sola specialis fides iustificat omnes credentes: Iuxta 1. Ioan. 5. *Hæc scribo vobis, qui creditis in Filium Dei; vt sciatis, quia vitam habetis æternam.* Infra quest. 54. plura.

AUTOR. In tribus ab hæreticis, hæc in causa Fidei, dissentire necesse est: In fidei Obiecto, Speciali misericordia: in Subiecto seu potentia Intellectus: in Actu intellectus.

I. **VNA FIDES** est (non triplex) iustificans. Quia, Heb. 11. *est sperandarum substantiarum, argumentum non appa-*

rentium: at hæc vna est & Historiarum, & Miraculorum, & Mandatorum, & Promissionum S. Scripturæ. Patet ex contextu capitis 11. cum 10. Nam eadem Fidei tribuitur ibidem,

1. *Per eam intelligimus aptata esse secularia: quod est Historia:*

2. *Per eam Sancti vicerunt regna, obtulerunt ora leonum. &c. Hoc est miraculorum,*

3. *Per eam adepti sunt re promissiones.*

EXPLICO Fides est ἡ πίστις ἐκ πίστεως id est, ait Augustinus læpius, *sperantium fundamentum*, sustentans iustos in spe bonorum æternorum: Vnde, Heb. 10. *Iustus ex Fide, ceu anima vivit.* Græci tamen, *Sperandarum rerum* legunt: quod eodem redit. Quis est subsistentia rerum speratarum in animis sperantium ex fide. Et hoc est in intellectu de futuris.

2. *Argumentum*, conuincens intellectum non apparentium, scilicet seu rerum *Sperandarum*, seu quarumcumque *Reuelatarum*. Et hoc est in intellectu de ipsi transcendentibus: Distinguitque Fidē Christianā ab Opinione, suspitione, dubitatione, vt cogens ad assensum: sicut vox *Substantia* distinguit eam à fide politica; quæ est fallax, sine basi ac fundamento infallibili. Vox, *Non apparentium*, distinguit fidem à scientia & intellectu, vt quæ luminis euidentiā requirant, & nullam patiantur obsecritatem. Plura de Apostolica fidei definitione in subiectis qq.

DICO AD I. S. Patres Græci nulli ἡ πίστις exponunt *Expectationem*, sed substantiam, & basim: vt fides sit quæ si anima rerum speratarum; quod hæc apprehendas mentique repræsentet

ab

absentes, seu futuras, quasi præsentis. Dein, Esto, significet *Expectationem*; non tamen hinc probatur fides specialis. Quia hoc, *rerum sperandarum*, refertur ad vitam æternam, & resurrectionem; Rom. 8. *Expectantes redemptionem. &c. Spe enim salvi facti sumus*: at Expectatio vitæ æternæ non est fides iustificans, etiam iuxta Sectarios; quia his ea fides est de præsentis misericordie certitudine; non de futuræ expectatione.

AD II. Fides ibi accipitur pro Catholica, id est, omnibus à Deo reuelatis quæ fuerunt, sunt, erunt; non pro sola promissionum fiducia. Promittebatur Abrahamæ filius; & erat ei fides miraculi, posse fieri supernaturaliter: atque hinc ei spes supernaturalis contra naturalem. Illud, *credite quia accipietis*, sc. vera fides; sed sub conditione, *si benè petatis*. Sic & cætera de vna vera fide, non de sola promissionum intelliguntur.

AD III. Timiditas refertur ad defectum fidei; quia fiducia oritur ex fide: non tamen idecirco fides est fiducia; vt pomus non est pomum, vel contrà.

AD IV. Ibi loquitur, non de promissione remissionis peccatorum; sed de promissione quod erat futurus pater Gentium vocandarum ad iustitiam: ac *ideò ex fide*, non ex lege, seu operibus solius naturæ, futura erat iustificatio promissa in Christo gratuita. Malè igitur Sectarii in voce *promissio* volunt intelligi Remissionem peccatorum; & in voce, *Fides*, Fiduciam; cum necessariò debeat intelligi Fides Dogmatica, teste textu ibi to-

to; & promissio Vocationis gentium ad iustificationem.

AD V. Posito, quod ponunt aduersarii, certos esse homines oportere remissionis peccatorum & salutis; benè ratiocinantur; sed assumunt vt certum, quod est probandum. Nam Fides, cum sit Vna sola, respicit historias, miracula, mandata, promissiones: Et hæ generales testantur sufficientiam pretii, & meritorum Christi pro omnibus; sed non testantur in omnibus suum sortiri effectum absque conditione ex parte hominum; quia requirunt Fidem & Sacramenta.

QVÆSTIO LII.

An fides iustificans rectè fiat triplex?

LVTHERANI vt Kemnitius p. 1. Exam. Trid.

CALVINIANI, vt Calvinus Inst. 3. c. 2. & similes, fidem fingunt triplicem. *Historicam*, qua in scripturis vera narrari: *Miraculorum*, qua omnia à Deo fieri posse: *Promissionum*, qua gratuita per Christum remissio peccatorum creditur. *Historicam diuinæ Veritati*; *Miraculorum*, *Potentie*; *Promissionum*, *Bonitati* respondere prædicant.

Fidem promissionum *Generalem* iustificare negant; *Specialem* verò solam affirmant.

SVADENT istis, vt Scharpsius in *curso Theol.*

1. Fides iustificans est propria electorum. Rom. 10. *Omnis qui credit in illum, non confundetur*. At historica est piis, impiis, diaboloque communis. 1. Cor. 13. 2. Iac. 2. Ergo historica non iustificat.

2. Simon Magus habuit fidem, Act. 8. At non iustificantem; Nec miraculorum ergo historicam; quæ non iustificat.

3. Multi fuerunt fideles, qui tamen fidem miraculorum non habuerunt: vt Abraham, Isaac, Iacob, Baptista. &c. Ergo hæc non iustificat.

k 2

4. Lu-